

Učite s TERRAIN-om: Drugi TERRAIN Webinar

Shared and Active Mobility Solutions

Zagreb, 6. svibnja 2025. – [Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu](#) organizirao je webinar na temu SHARED AND ACTIVE MOBILITY

SOLUTIONS. Ovo je bio drugi u nizu od četiri webinar organizirana u sklopu projekta Interreg [IPA ADRION TERRAIN](#), koji promiče održivost i inovacije u području mobilnosti. Webinar je okupio 56 sudionika iz zemalja jadransko-jonske regije, uključujući predstavnike gradova i regionalnih

razvojnih agencija, kao i stručnjake, istraživače i zagovornike održive mobilnosti. Fokus je bio na dijeljenoj i aktivnoj mobilnosti u urbanim područjima, uz podržavajuću infrastrukturu, s ciljem smanjenja ovisnosti o privatnim vozilima. Glavni cilj webinar bio je predstaviti najbolje prakse, inovacije i rješenja koja su uspješno implementirana u europskim gradovima.

Ključne teme i prezentacije webinar

Webinar je moderirao Orsat Lale (FPZ), a prikazano je pet značajnih studija slučaja:

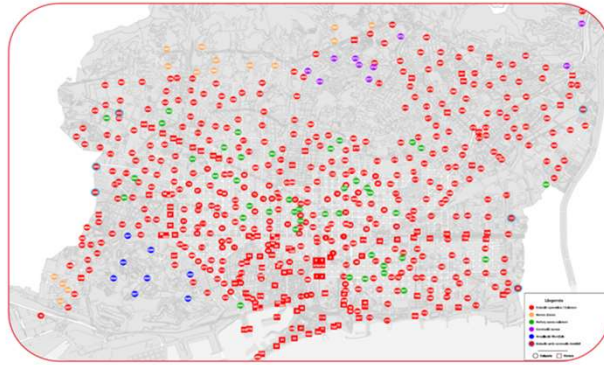
- **Ghent's Circulation Plan. A Blueprint for Sustainable Urban Mobility:** Peter Vansevenan iz [Grada Genta](#) predstavio je Plan cirkulacije koji je implementiran u gradu. Plan, koji je originalno pokrenut u travnju 2017. godine, predstavljao je odgovor na povećanje prometa zbog rasta stanovništva. Tada je samo 9% prometa u centru grada bilo unutarnje, dok je preostalih 91% činila vozila koja nisu imala razloga za boravak u gradu. Rezultat toga bio je zagušenje, zagađenje i

smanjena kvaliteta života kako za stanovnike tako i za posjetitelje. Rješenje koje je grad uveo bilo je radikalno, ali učinkovito. Gent je podijeljen u šest mobilnih sektora, središnja zona grada postala je zona bez automobila. Privatnim vozilima bilo je zabranjeno izravno kretanje između sektora; umjesto toga, vozači su morali koristiti vanjski obilazni put (R40) kako bi putovali između različitih dijelova grada. Kako bi olakšao ovaj prijelaz i potaknuo održive alternative, grad je također ulagao u prateću infrastrukturu, kao što su shuttle autobusi, inicijative za hodanje poput "pješačkog autobusa" i poboljšanja protoka prometa oko obilaznice. Kako bi odvratio promet kroz grad i učvrstio novi sustav, grad je postavio fizičke prepreke i razne oblike urbane opreme poput biljaka i klupa. Rezultati? Između 2016. i 2018. godine, Gent je zabilježio porast broja biciklista koji ulaze u centar grada za 60%, pad motoriziranog prometa za 17% i porast korištenja javnog prijevoza za 6%. Grad je uklonio 60% tranzitnog prometa, poboljšao kvalitetu zraka i učinio putovanje sigurnijim i bržim. Ovaj pristup svakako ima cilj poboljšati kvalitetu života u gradu i osigurati bolju pristupačnost za sve oblike prijevoza.

- **Bicing, Barcelona's shared bike service:**

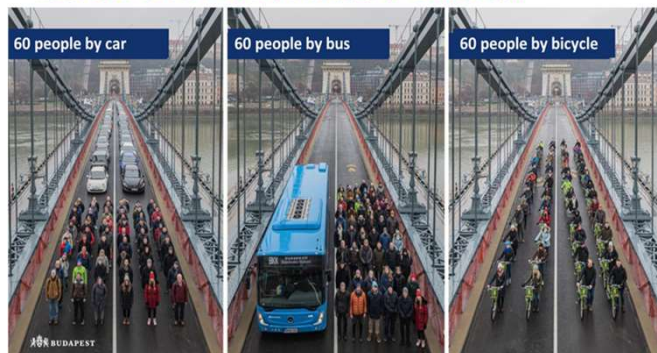
Mario Rodríguez Martínez ([Cap Unitat Bicing](#)) predstavio je sustav Bicing, uslugu javnog dijeljenja bicikala namijenjenu stanovnicima Barcelone. Usluga se upravlja od strane grada u suradnji s BSM-om, a javno je financirana, dok privatne tvrtke poput PBSC-LYFT-a i Servea upravljaju tehnologijom i operacijama. Sustav funkcionira putem tradicionalnih stanica za parkiranje bicikala i doživio je značajan rast

s planovima za proširenje 600 stanica. Predavač je istaknuo visok angažman korisnika, s 80% korisnika koji aktivno koriste uslugu tijekom cijele godine. Prezentacija je prikazala evoluciju Bicinga, od prve verzije iz 2007. godine do druge verzije iz 2019. godine, nakon čega su uslijedila značajna tehnološka i operativna poboljšanja. Ta poboljšanja uključuju uvođenje električnih bicikala, razne nadogradnje mobilne aplikacije poput planiranja ruta, gamifikacijskih značajki, praćenja dostupnosti bicikala u stvarnom vremenu, prediktivnih usluga i funkcionalnosti za rezervaciju. Od 2024. godine, sustav uključuje do 8.000 bicikala i 527 stanica, s očekivanim daljnjim rastom. Ključni razlozi za uspjeh Bicinga uključuju njegovu gustu i pristupačnu mrežu – stanice su udaljene svaka 200 do 300 metara – osiguravajući pet stanica po kvadratnom kilometru. Nadalje, učinkovitost sustava podržana je AI-pokretanom strategijom ponovnog balansiranja kako bi se upravljalo distribucijom bicikala. Sve u svemu, prezentacija je prikazala Bicing kao model učinkovite javno-privatne suradnje u urbanom prijevozu, karakteriziran pažljivim planiranjem, robusnom infrastrukturom i kontinuiranim inovacijama.

- **Budapest's Chain Bridge. A Car-Free Mobility Icon:** Péter Dalos, iz [BKK Centre for Budapest Transport](#), razgovarao je o nedavnoj transformaciji jednog od najpoznatijih mađarskih simbola u održivi i multimodalni urbani resurs. Lančani most, koji je prvobitno otvoren 1849. godine kao prvi trajni most preko Dunava u Mađarskoj, prošao je kroz nekoliko rekonstrukcija, a posljednja je završena njegovim trajnim zatvaranjem za promet 2023. godine nakon godinu i pol dana radova.

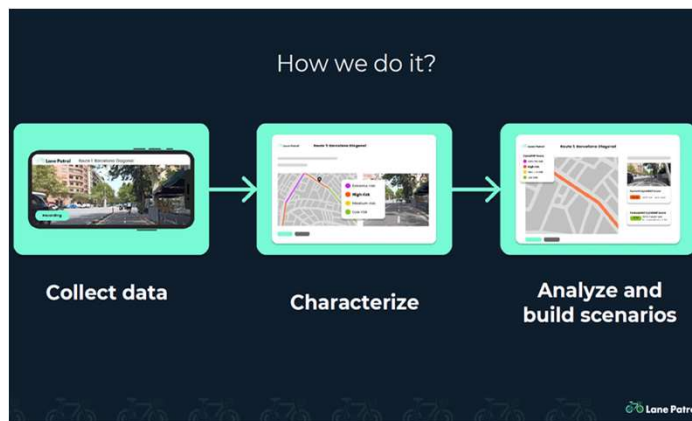
Road CAPACITY: PEOPLE/h instead of VEHICLES/h

Odluka je bilapoduprta online referendumom u kojem je 80% birača podržalo promjenu, što je dovelo do poboljšanih uvjeta prometa za javni prijevoz i korisnike koji se ne koriste motoriziranim vozilima. Danas je most otvoren samo za autobuse, bicikle, motocikle, taksije, pješake i vozila hitne pomoći, s maksimalnom brzinskom ograničenjem od 30 km/h. Ova promjena nije samo smanjila gužve na samom mostu, već je također doprinijela smanjenju prometa u širem centru grada. Most sada služi kao vitalna poveznica u mreži biciklističkih staza u Budimpešti i pozitivno je utjecao na okolno područje centra grada.

- **Lane Patrol - Cycling Infrastructure Assessment Tool:** Carolina Garcia ([EIT Urban Mobility](#)) otvorila je sesiju predstavljanjem misije, opsega i ključnih inicijativa EIT Urban Mobility. Kao najveća europska inovacijska zajednica posvećena održivoj urbanoj mobilnosti, EIT Urban Mobility okuplja raznoliki ekosustav od više od 1.000 organizacija – uključujući velike korporacije, male i srednje tvrtke, startupe, sveučilišta, istraživačke centre, nevladine organizacije, institucije EU, nacionalne vlade i više od 80 gradova i regija u 35+ zemalja. Predavač je zatim predstavio alat Lane Patrol, koji je razvila tvrtka Factual Consulting. Sesija je nastavljena s Joséom Gutiérrezom ([Factual Consulting](#)), koji je istaknuo inicijativu Europskog parlamenta da se broj biciklista udvostruči do 2030. godine, uz naglašavanje izazova s kojima se gradovi suočavaju u poboljšanju sigurnosti biciklista. Glavna poruka prezentacije bila je da se mnogi gradovi suočavaju s

preprekama za sigurne i povezane biciklističke mreže, poput opasnih cesta, nepovezanih biciklističkih staza i nedostatka planiranja temeljenog na podacima. Lane Patrol rješava ove izazove nudeći sustavnu metodu za procjenu biciklističkih mreža. To uključuje prikupljanje podataka putem slika i anketa, karakteriziranje infrastrukture i analizu potencijalnih točaka sukoba između vozila, bicikala i pješaka. Koristeći ove informacije, stvaraju karte rizika i simuliraju scenarije poboljšanja.

Primjeri primjene njihove analize u stvarnom svijetu zatim su predstavljeni iz gradova poput Skoplja, Oxforda, Helsinkija, Madrida, Abu Dhabija i Barcelone. Cilj je pružiti jedinicama lokalne samouprave konkretne alate za procjenu postojećeg stanja i modeliranje budućih intervencija koje poboljšavaju sigurnost i upotrebljivost infrastrukture.

• **Greenway – Cycling Artery Along the Sava River:** Darinka Jug (koordinatrica [Zagreb Cycle Unit, Grad Zagreb](#) / direktorica [Cikloturizma](#)) predstavila je projekt Greenway – infrastrukturni projekt velikih razmjera s ciljem razvoja biciklističke i pješačke staze duge 132 kilometra, koja će se protezati po vrhu savskog nasipa kroz Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, Hrvatska. Greenway je osmišljen kako bi funkcionalno povezoj urbana i prigradska područja udaljena 5

do 15 kilometara, s naglaskom na visoke standarde dizajna, trase bez automobila, minimalna križanja s prometnicama i potpunu odvojenost od motoriziranog prometa. Većina križanja s cestama riješena je denivelirano – putem tunela ili mostova – dok biciklisti imaju prednost na manjim križanjima. Staza je izgrađena kombinacijom klasičnog asfalta i eko-asfalta, s minimalnom širinom od tri metra i blagim nagibima radi sigurnosti i udobnosti. Projekt uključuje i prateću infrastrukturu poput ekološke rasvjete, punjača za e-bicikle, odmorišta, parkirališta, brojača prometa te poboljšanog pristupa mostovima i postojećim prometnim mrežama. Razvoj projektne dokumentacije započeo je u listopadu 2018. godine kao pilot-aktivnost, a dovršen je krajem 2023. Projekt je podijeljen u devet faza, uz tri velika odmorišta i jedan most, pri čemu svaki segment ima zasebnu tehničku dokumentaciju, što omogućuje neovisnu provedbu. Greenway predstavlja vizionarsko ulaganje u održivu mobilnost i kvalitetu urbanog života Zagreba u budućnosti..

Nadolazeći webinar, planirani za lipanj i rujna, bit će organizirani od strane projektnih partnera TERRAIN-a iz Bologne (Italija) i Ioannine (Grčka), s fokusom na dodatne ključne aspekte održive mobilnosti. Za više informacija o projektu i nadolazećim webinarima, posjetite službenu web stranicu projekta TERRAIN ili pratite društvene mreže: [IPA Adrion TERRAIN website](#).

Ovo priopćenje za javnost izrađeno je u sklopu projekta TERRAIN uz financijsku potporu Europske unije kroz program Interreg IPA ADRIION u okviru Specifičnog cilja 2.4: Podrška održivoj multimodalnoj urbanoj mobilnosti u jadransko-jonskoj regiji.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost partnerstva TERRAIN te se ni pod kojim okolnostima ne može smatrati da odražava stavove Europske unije i/ili upravljačkih tijela programa ADRIION.